

Bred forankring og reelle forhandlinger

Mellomoppgjøret 2023

Strategikonferansen
Innlandet, februar 2023

*«En selvstendig og
nyskapende kommunesektor»*

Agenda

- Forarbeid i kommuner og KS' fylkesledd -> avgjørende viktig
- Tariffkalender og forhandlingens gang
- Hva er et mellomoppgjør?
- Hva vil kjennetegne årets mellomoppgjør?
- Økonomi og nøkkeltall

Mellomoppgjøret 2023

- **Forarbeid i kommuner og KS' fylkesledd -> avgjørende viktig**
- Tariffkalender og forhandlingens gang
- Hva er et mellomoppgjør?
- Hva er spesielt i årets mellomoppgjør?
- Økonomi og nøkkeltall

Innspill til KS' posisjoner

- God forankring viktig for å lykkes.
- KS ber om innspill basert på egne analyser og vurderinger.
- Jakten på løsninger må favne alle partenes prioriteringer innenfor rammene som frontfaget og kommuneøkonomien gir.

Debatthefte II – 2023

Mellomoppgjøret 2023

Lytring

For side Tidligere Lytringer Om Lytring / Kontakt Lytring UNG

Er det lærernes skyld at ingen vil bli lærere?

Lytring inviterer til debatt om læreryrkets framtid
25. januar 2023 kl. 19:00-21:00
Sammens Bilsenter, Moa
Gratis inngang!

Lytring

25. januar 2023: Er Det Lærernes Skyld At Ingen Vil Bli Lærere?

(Debatt, Merke og uttørring / Av Per Stian Elvén)

Streik, klage mål og studenter som velger seg vekk: Omdømmet til læreryrket men er det jobben, lønna eller nedsnakkingen som er problemet?

Se videostreamer tidligere på denne siden.

Føremål:

- Jule Lytring, forsker i Bilde kommunik med skaping til Nord universitet
- Astrid Moe Lovrensen, senterleder og leder av Læringsforbundet
- Kjartan Samvold, lærer ved Bilde videregående skole
- Torstein Grønne, prosjektleder for Lærerbildet med streik

Tid og sted:

- Onsdag 25. januar 2023 kl. 19:00-21:00
- Sammens Bilsenter i Moa
- Det er gratis inngang for alle. Du kan registrere deg på nettsiden.

Bestemmer:

Hjem > Aktuell > Åpnet Norges første batterifagsskole

Åpnet Norges første batterifagsskole

Fylkesråd Elin Dahlseng og rektor ved Viken fagskole snora for Batterifagsskolen.

Fotograf: Trond-Erlend Willassen

- Jeg er glad og stolt over kunne markere åpningen av batterifagsskolen, i samarbeid med gode kolleger i Viken. Hyggelig er det å kunne gjøre det her i Norges grønne industrihovedstad, Mo i Rana, sier en begeistret fylkesråd.

DEBATT HELSEVESENET HELSEPERSONELL VERNEPLIKT

Verneplikt innen helsevesenet

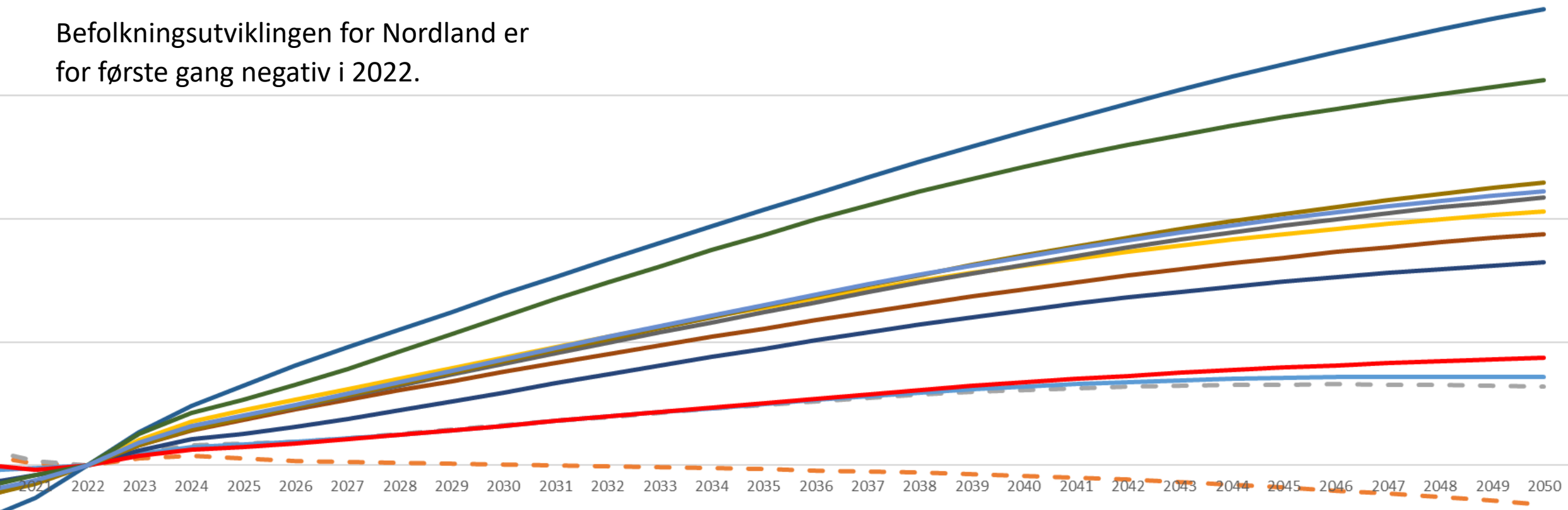

Statsminister Jonas Gahr Støre på besøk hos Akershus universitetssykehus. Innleggsforfatteren foresår vernepliktsmodellen inn i helsevesenet. Foto: Beate Oma Dahle

Utvikling folketall 2020-2050, i fylkene pr 1.1

(2022=0, SSB MMMM-alternativet, hovedalternativet/medium)

Befolkningsutviklingen for Nordland er for første gang negativ i 2022.

- Nordland
- Troms og Finnmark
- Trøndelag
- Møre og Romsdal
- Vestland
- Innlandet
- Vestfold og Telemark
- Rogaland
- Agder
- Viken
- Oslo
- Norge

Hva ble resultatet i 2022?

- Lønnstillegg til alle (12.000,--16.800,-)
- Høyere startlønn for nyutdannede
- Økte helg- og nattillegg fra 1. jan 23
- Lønnstillegg til de med lengst utdanning og erfaring fra 1. jan 23 (i hovedsak lærere)

- Bedre ansiennitetsbestemmelser
- Bedre lønnsrettigheter ved videreutd.

Sentralt lønnssystem i HTA

Ni av ti ansatte får størstedelen av lønn fastsatt i sentrale forhandlinger

Alle stillinger med lik utdanningslengde har samme garantilønn og får like sentrale lønnstillegg.

Ikke egne sentrale lønnstillegg til enkelte yrkesgrupper innenfor samme stillingsgruppe.

Lokale forhandlinger gir høyere grunnlønn basert på lokal lønnspolitikk

Debattheft II – 2023

Mellomoppgjøret 2023

Mellomoppgjøret 2023

- Forarbeid i kommuner og KS' fylkesledd -> avgjørende viktig
- **Hva er et mellomoppgjør?**
- Hva er spesielt i årets mellomoppgjør?
- Økonomi og nøkkeltall
- Tariffkalender og forhandlingens gang

Hva kjennetegner mellomoppgjør?

1. Kun lønn
2. Avklart forhandlingsgrunnlag
3. Styrende organ vedtar resultatet
4. Oftest forhandlingsløsning (på 20 år er kun 2009, 2019 og 2021 unntaket)
5. Kan være avtalt tillegg året før
6. Forhandlinger om profil, fordeling og økonomisk ramme

Mellomoppgjør betyr forhandlinger om lønnsreguleringer

Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Lønnsutviklingen i 2022 for arbeidere og funksjonærer i industrien i NHO-området, øvrige offentlige ansatte og andre sammenlignbare tariffområder legges til grunn for forhandlingene. En troverdig ramme for lønnsutviklingen i frontfaget i 2023 er også en del av grunnlaget.

Mellomoppgjøret 2023

- Forarbeid i kommuner og KS' fylkesledd -> avgjørende viktig
- Hva er et mellomoppgjør?
- **Hva er spesielt i årets mellomoppgjør?**
- Økonomi og nøkkeltall
- Tariffkalender og forhandlingens gang

Mellomoppgjøret 2023

Stor økonomisk usikkerhet

Det er for tiden svært stor økonomisk usikkerhet i både internasjonal og norsk økonomi.

Ekstreme energipriser som følge av krigen i Ukraina, uvanlig høy og trolig fortsatt stigende inflasjon, økende rente og foreløpig stramt arbeidsmarked, vil prege norsk og europeisk økonomi fremover.

Prognosene for lønns- og prisvekst fra Norges Bank, Statistisk sentralbyrå (SSB) og regjeringen det siste året har endret seg mye. Om det vil bli en reallønnsvekst eller ikke i 2023 er per nå svært usikkert.

Lønnsvekst, KPI og KPI-JAE

		2022	2023
Regjeringen ¹	Lønnsvekst	3,9	4,2
	KPI	4,8	2,8
	KPI-JAE	3,2	3,1
SSB ²	Lønnsvekst	3,8	4,4
	KPI	5,7	3,5
	KPI-JAE	3,9	3,3
Norges Bank ³	Lønnsvekst	4,0	4,6
	KPI	5,4	4,5
	KPI-JAE	3,7	4,8

Før forhandlingene i 2023 er en del av den økonomiske rammen bundet opp i avtalte tariff tillegg fra 1.1.2023, overheng og glidning. Hvor mye som faktisk er bundet opp, kan vi først beregne når Rikslønnsnemndas kjennelse foreligger.

Kommuneøkonomien utfordres

Usikkerheten i nasjonal og internasjonal økonomi skaper også usikkerhet i kommuneøkonomien. Sterk prisvekst og høyere rente i 2022 vil føre til at kommunesektorens samlede netto driftsresultat faller betydelig, til rundt null, ifølge kommunenes tertialtall.

I budsjettet for 2023 anslår regjeringen selv innstrammingen i kommunesektorens kjøpekraft til vel 7 milliarder kroner. Men både SSB og Norges Bank anslår en høyere prisvekst enn regjeringen har lagt til grunn i budsjettet. Hvis deres anslag slår til, vil innstrammingen bli mellom 10 og 12 milliarder, viser KS' beregninger.

KS vurderer at det store flertallet av kommuner og fylkeskommuner vil oppleve en klart strammere kommuneøkonomi i 2023, men det vil være store variasjoner.

Lønn er et av flere verktøy i arbeidsgiverpolitikken

Den koordinerte lønnsdannelsen med ansvarlige hovedorganisasjoner som evner å balansere kortsiktige egne behov mot hva som gagnar fellesskapet på kort og lang sikt, er ekstra viktig i usikre tider som nå.

Mellomoppgjøret 2023

Stor økonomisk usikkerhet

Det er for tiden svært stor økonomisk usikkerhet i både internasjonal og norsk økonomi.

Ekstreme energipriser som følge av krigen i Ukraina, uvanlig høy og trolig fortsatt stigende inflasjon, økende rente og foreløpig stramt arbeidsmarked, vil prege norsk og europeisk økonomi fremover.

Prognosene for lønns- og prisvekst fra Norges Bank, Statistisk sentralbyrå (SSB) og regjeringen det siste året har endret seg mye. Om det vil bli en reallønnsvekst eller ikke i 2023 er per nå svært usikkert.

Lønnsvekst, KPI og KPI-JAE

		2022	2023
Regjeringen ¹	Lønnsvekst	3,9	4,2
	KPI	4,8	2,8
	KPI-JAE	3,2	3,1
SSB ²	Lønnsvekst	3,8	4,4
	KPI	5,7	3,5
	KPI-JAE	3,9	3,3
Norges Bank ³	Lønnsvekst	4,0	4,6
	KPI	5,4	4,5
	KPI-JAE	3,7	4,8

Før forhandlingene i 2023 er en del av den økonomiske rammen bundet opp i avtalte tariff tillegg fra 1.1.2023, overheng og glidning. Hvor mye som faktisk er bundet opp, kan vi først beregne når Rikslønnsnemndas kjennelse foreligger.

I budsjettet for 2023 anslår regjeringen selv innstrammingen i kommunesektorens kjøpekraft til vel 7 milliarder kroner. Men både SSB og Norges Bank anslår en høyere prisvekst enn regjeringen har lagt til grunn i budsjettet. Hvis deres anslag slår til, vil innstrammingen bli mellom 10 og 12 milliarder, viser KS' beregninger.

KS vurderer at det store flertallet av kommuner og fylkeskommuner vil oppleve en klart strammere kommuneøkonomi i 2023, men det vil være store variasjoner.

Lønn er et av flere verktøy i arbeidsgiverpolitikken

Den koordinerte lønnsdannelsen med ansvarlige hovedorganisasjoner som evner å balansere kortsiktige egne behov mot hva som gagnar fellesskapet på kort og lang sikt, er ekstra viktig i usikre tider som nå.

Mellomoppgjøret 2023

Stor økonomisk usikkerhet

Det er for tiden svært stor økonomisk usikkerhet i både internasjonal og norsk økonomi.

Ekstreme energipriser som følge av krigen i Ukraina, uvanlig høy og trolig fortsatt stigende inflasjon, økende rente og foreløpig stramt arbeidsmarked, vil prege norsk og europeisk økonomi fremover.

Prognosene for lønns- og prisvekst fra Norges Bank, Statistisk sentralbyrå (SSB) og regjeringen det siste året har endret seg mye. Om det vil bli en reallønnsvekst eller ikke i 2023 er per nå svært usikkert.

Lønnsvekst, KPI og KPI-JAE

	2022	2023

Lønn er et av flere verktøy i arbeidsgiverpolitikken

Den koordinerte lønnsdannelsen med ansvarlige hovedorganisasjoner som evner å balansere kortsiktige egne behov mot hva som gagner fellesskapet på kort og lang sikt, er ekstra viktig i usikre tider som nå.

Før forhandlingene i 2023 er en del av den økonomiske rammen bundet opp i avtalte tariff tillegg fra 1.1.2023, overheng og glidning. Hvor mye som faktisk er bundet opp, kan vi først beregne når Rikslønnsnemndas kjennelse foreligger.

Kommuneøkonomien utfordres

Usikkerheten i nasjonal og internasjonal økonomi skaper også usikkerhet i kommuneøkonomien. Sterk prisvekst og høyere rente i 2022 vil føre til at kommunesektorens samlede netto driftsresultat faller betydelig, til rundt null, ifølge kommunenes tertialtall.

I budsjettet for 2023 anslår regjeringen selv innstrammingen i kommunesektorens kjøpekraft til vel 7 milliarder kroner. Men både SSB og Norges Bank anslår en høyere prisvekst enn regjeringen har lagt til grunn i budsjettet. Hvis deres anslag slår til, vil innstrammingen bli mellom 10 og 12 milliarder, viser KS' beregninger.

KS vurderer at det store flertallet av kommuner og fylkeskommuner vil oppleve en klart strammere kommuneøkonomi i 2023, men det vil være store variasjoner.

Lønn er et av flere verktøy i arbeidsgiverpolitikken

Den koordinerte lønnsdannelsen med ansvarlige hovedorganisasjoner som evner å balansere kortsiktige egne behov mot hva som gagner fellesskapet på kort og lang sikt, er ekstra viktig i usikre tider som nå.

Frontfaget gir en koordinert lønnsdannelse i Norge

- Frontfaget = konkurranseutsatt industri = industrioverenskomsten
- Frontfaget (LO og NHO) forhandler først
- Troverdige anslag for økonomisk ramme av NHO (og LO)
 - gir en norm for øvrige lønnsoppgjør

Hva er spesielt i år?

Mellomoppgjøret 2023

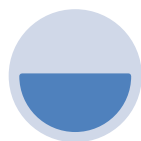
- Forarbeid i kommuner og KS' fylkesledd -> avgjørende viktig
- Hva er et mellomoppgjør?
- Hva er spesielt i årets mellomoppgjør?
- Økonomi og nøkkeltall
- **Tariffkalender og forhandlingens gang**

Tariffkalender 2023

Februar

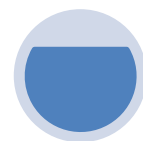
- 2. Helse-personell-kommisjonen
- 7. Første strategikonferanse Nordland
- 10. Regjeringens kontaktutvalg (økonomi og inntektsoppgjør)
- 13. Rikslønnsnemnd
- 17. TBU foreløpig rapport
- 21. LOs rep.skap

Mars

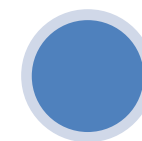
- 7. Siste strategikonferanse. Vestland
- 14. KS Hovedstyre
- 27.-30. LO/NHO-forhandlinger - frontfaget
- 31. TBU endelig rapport

Strategikonferanser:
7. februar til 7. mars

April

- 14.-15. Evt. mekling Frontfaget
- 20. KS Forhandlingsstart
- 26. KS Hovedstyre
- 30. KS Forhandlingsfrist

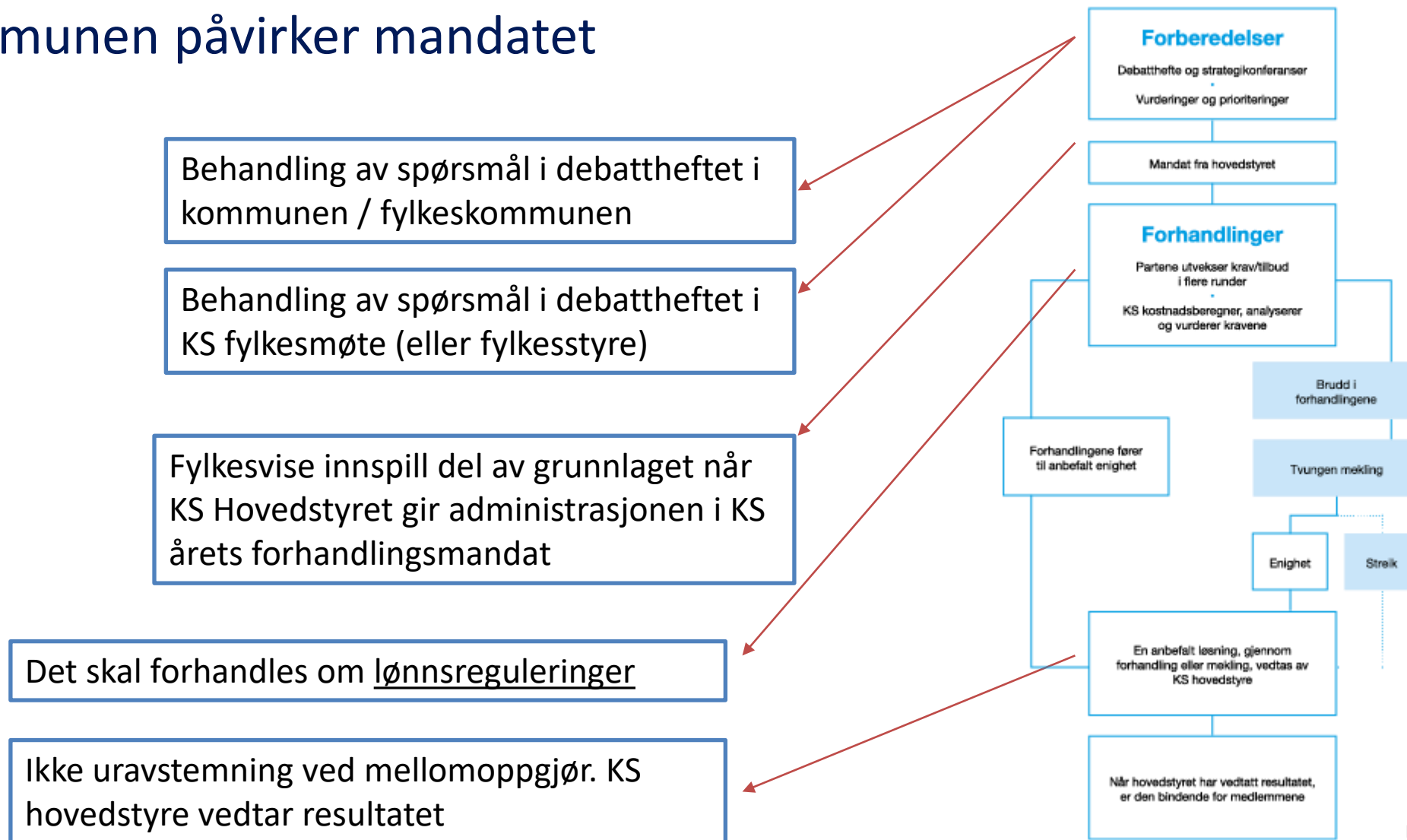

Mai

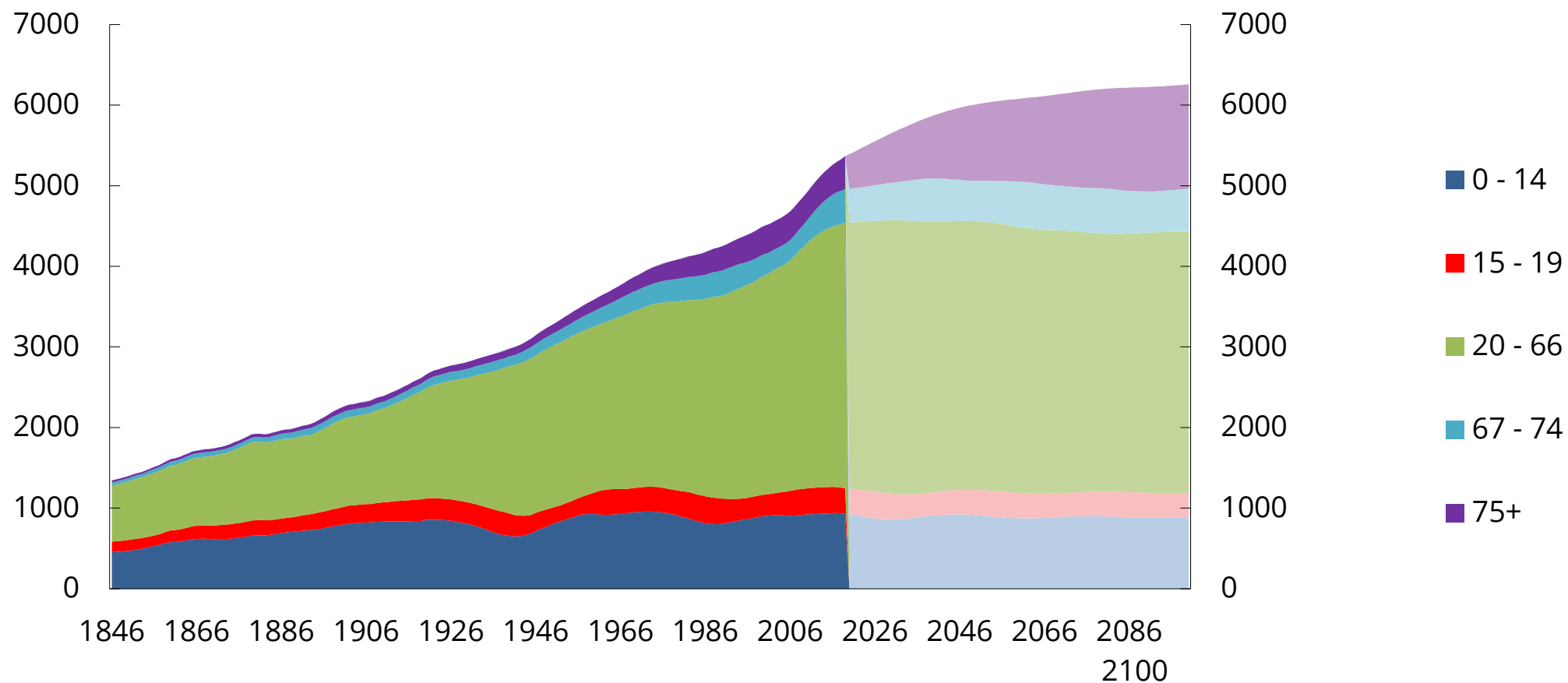
- 3. Evt. meklingsstart KS, stat, Oslo kommune
- 24. (midnatt) evt meklingsfrist

KS forhandler, men kommunen / fylkeskommunen påvirker mandatet

Gjennomføring av et mellomoppgjør – i korte trekk

Befolkningen blir eldre – antall i arbeidsfør alder stagnerer

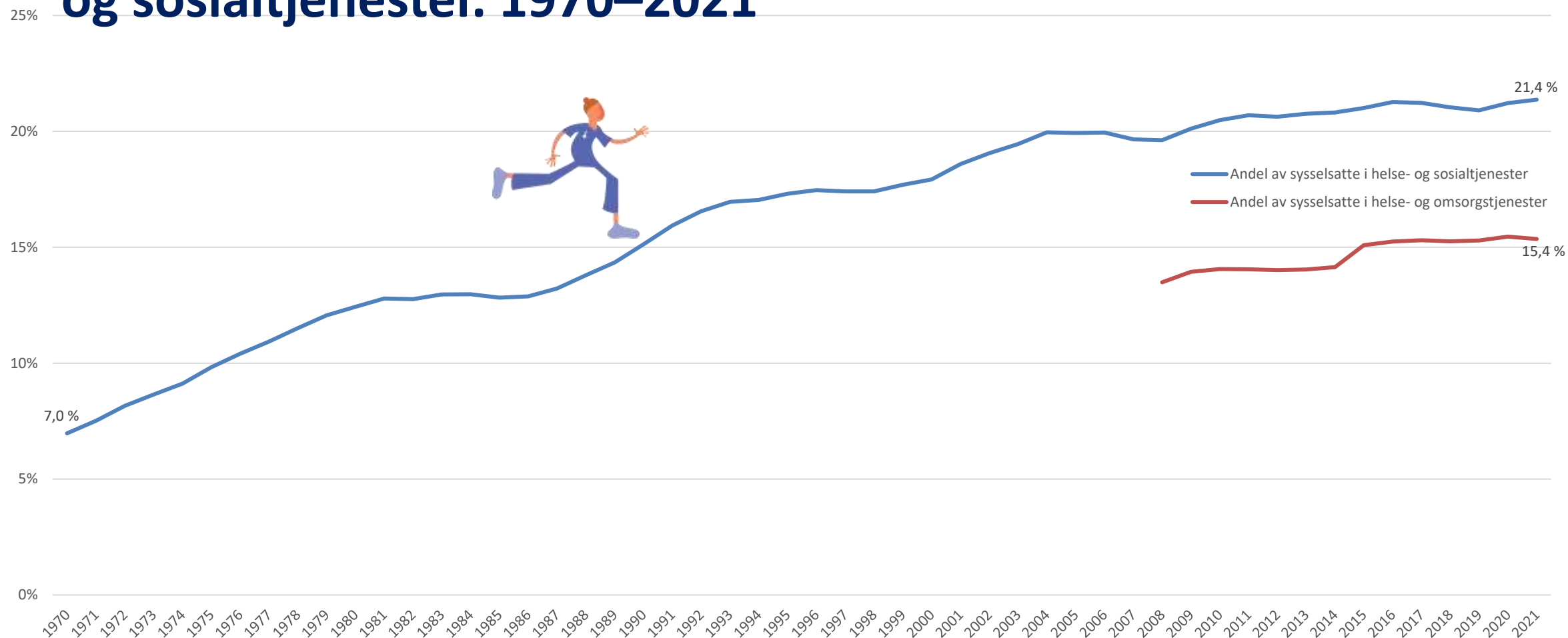

Befolkningen fordelt på aldersgrupper. 1846 – 2100. 1 000 personer

Kilde: Perspektivmeldingen 2021, figur 7.8

Andel av de sysselsatte i helse- og omsorgstjenester og helse- og sosialtjenester. 1970–2021

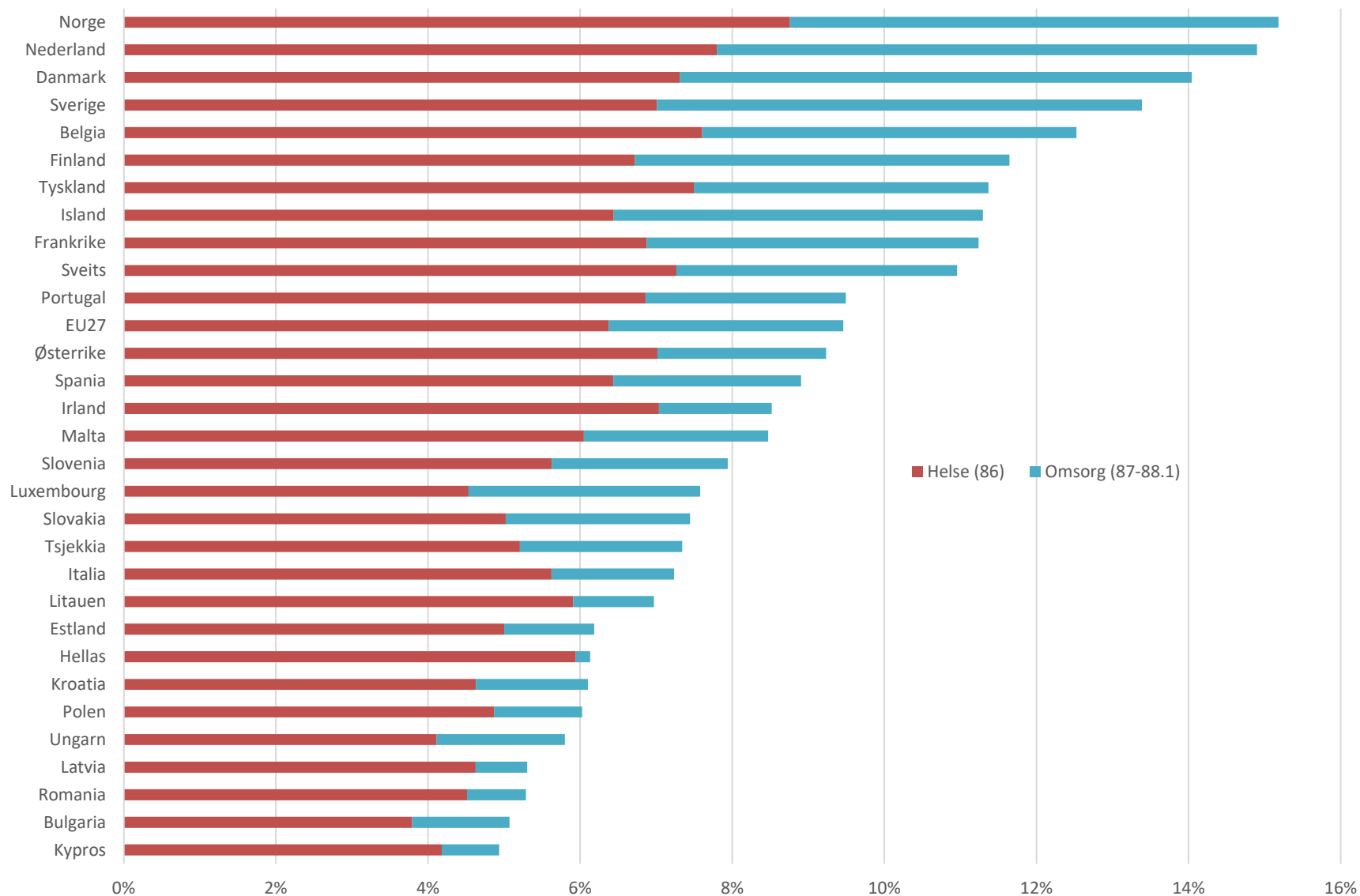
Kilder:

SSB, tabell 09174 (helse- og sosialtjenester). Inkluderer sosialtjenester uten omsorgspreg, inkludert barnehager.

SSB, tabell 13470 (helse- og omsorgstjenester). Merk at det ble innført ny metode for datainnsamling mellom 2014 og 2015.

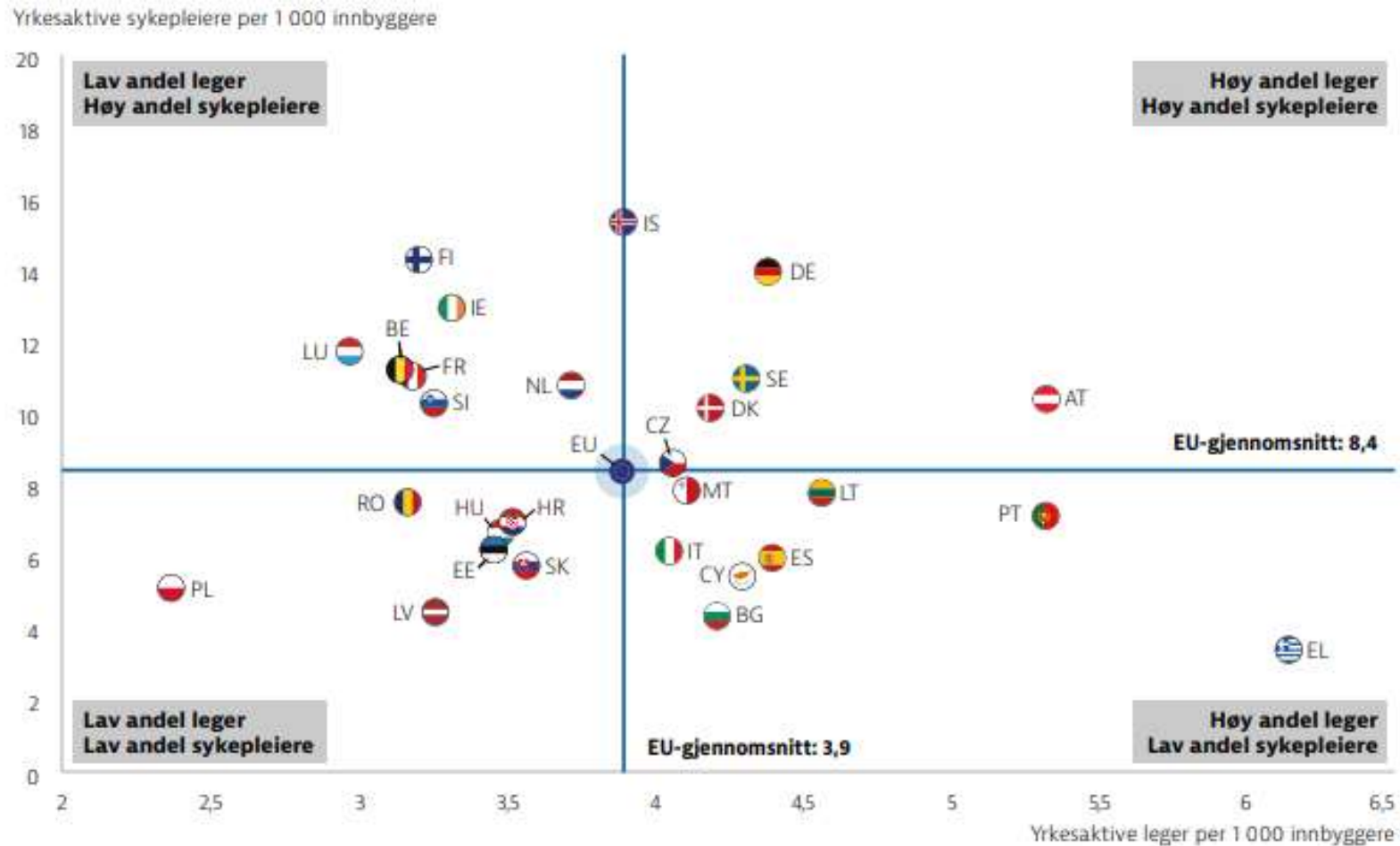
Andel av de sysselsatte som jobber i helse- og omsorgstjenestene i EØS-landene

Kilde: Eurostat (LFS). 2021.

Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1000 innbyggere i EØS-landene

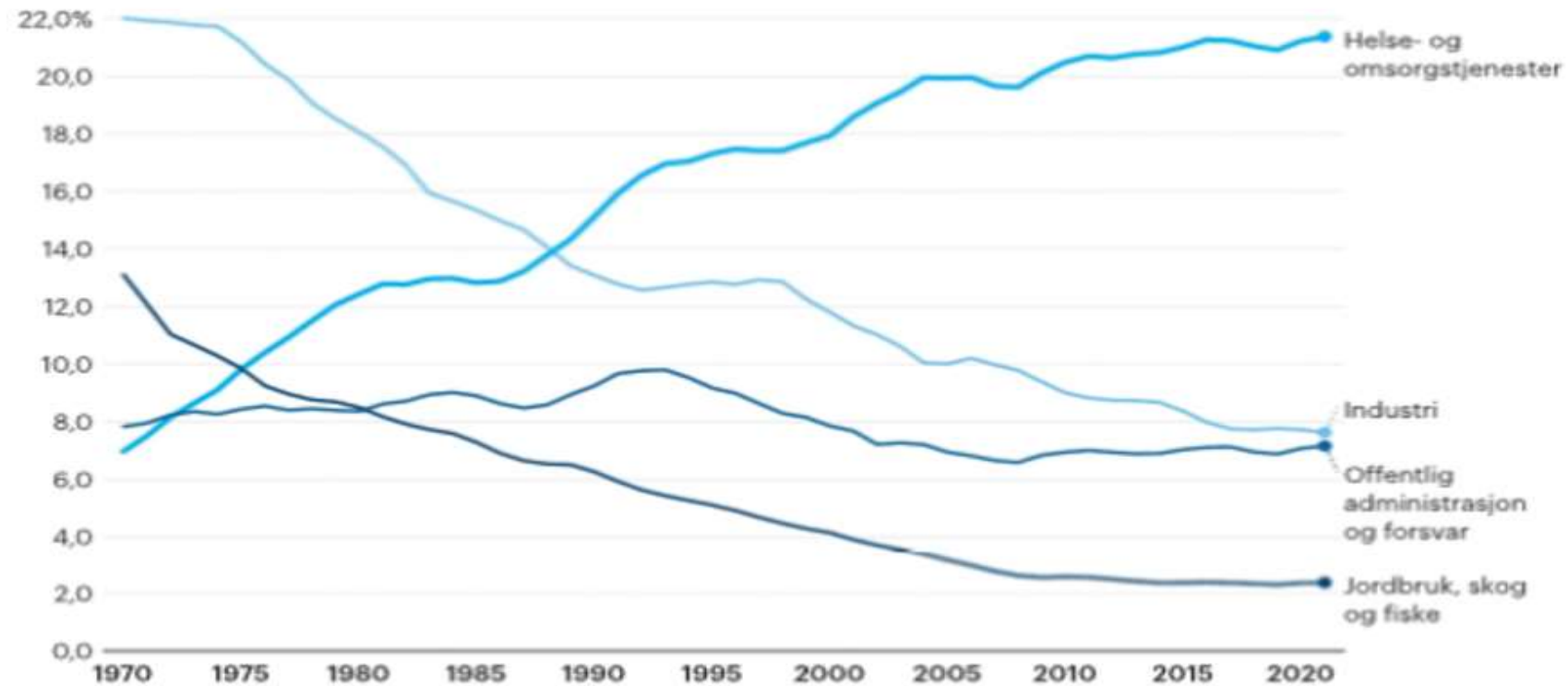
- Nabolandene har også stor andel sysselsatte i helse og omsorg, men lavere dekning av sykepleiere og leger
- Annen bruk av helsefagarbeidere og andre?

Kilde: Eurostat Database, *State of the Health in the EU*. Landhelseprofil Norge 2021 (2019-tall eller seneste tilgjengelige tall)

Disse grafene viser hvorfor penger ikke løser alt

Utvikling i andel sysselsatte

Utvalgte næringer

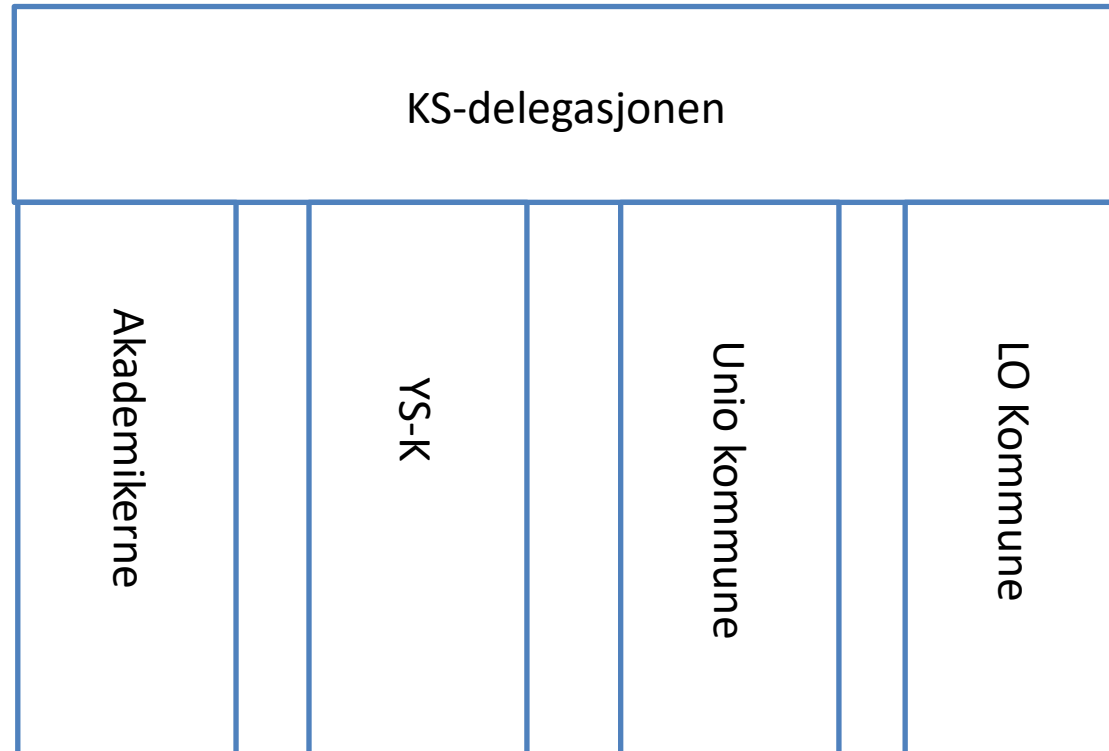

Kilde: SSB

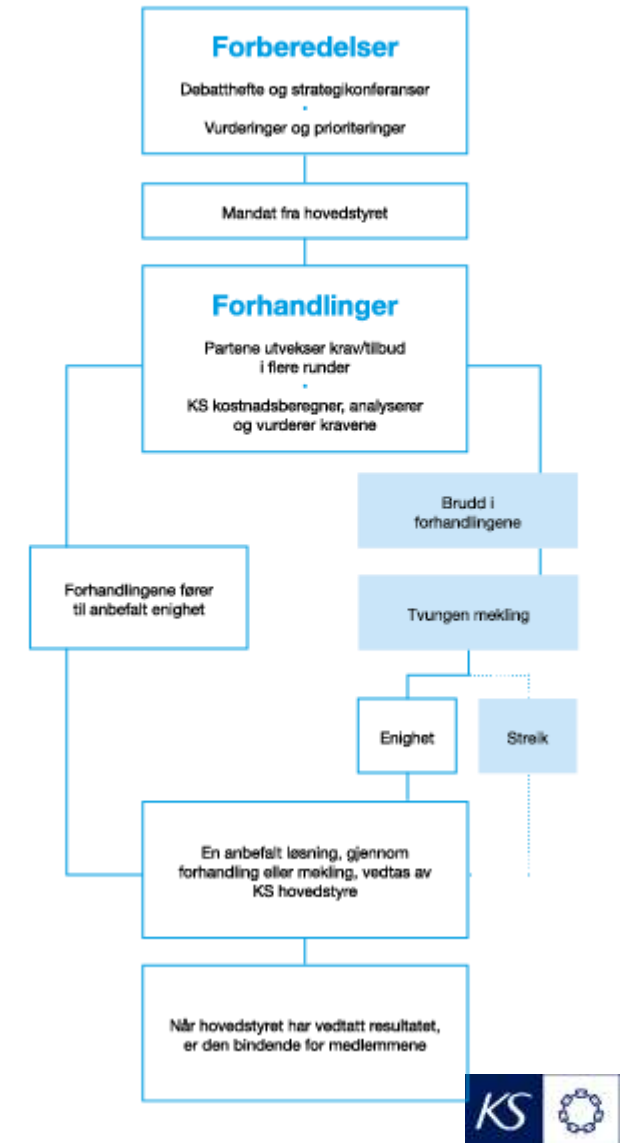
KS forhandler med 4 parter samtidig

Her er forhandlingsbordet

Hver av delegasjonene består av ca 20 personer

Gjennomføring av et mellomoppgjør – i korte trekk

KS spør

1. Bør den økonomiske rammen i mellomoppgjøret 2023 fordeles sentralt, eller bør deler av den forhandles lokalt, ut fra lokale behov og prioriteringer?
2. Hvis det avsettes midler til lokale forhandlinger, hvor stor bør potten i så fall være?
3. Hvis rammen fordeles sentralt:
 - Er det ønskelig at alle ansatte får omtrent like store tillegg eller er det ønskelig med en tydeligere prioritering av enkelte grupper framfor andre?
 - Om enkelte grupper skal prioriteres, hvilke stillingsgrupper og/eller ansiennitetstrinn bør i så fall få størst tillegg?

Takk for oppmerksomheten!

